

Емисия на БНБ

В българската православна традиция св. Иван Рилски Чудотворец се почита като духовен отец, наставник и небесен закрилник на българите.

Роден е около 876 г. в с. Скрино, в Осоговската планина. Предполага се, че е придобил образованието си и е приел монашеството в манастира „Св. Димитрий“ под връх Руен. По-късно св. Иван Рилски напуснал манастира, усамотил се и се отдал на пост и молитви. В отшелничество пребивавал на различни места, докато достигнал Рилската планина, където се установил до края на живота си, основавайки Рилския манастир – светата обител, останала стожер на вярата и българщината и до днес.

В агиографската литература (жития на светите) и богослужбените документи са описани многобройните му благочестиви дела и чудеса, с които монахът се прославил още приживе и извън пределите на България. Вестта стигнала и до българския владетел цар Петър I, който пожелал да се срещне с праведника. Заради скромността и смиренieto си при посещението на царя монахът се поклонил отдалеч и отказал да приеме дареното му от владетеля злато.

Благочестивият старец напуснал земния свят на 70-годишна възраст на 18 август 946 г., като преди това оставил писмен завет на своите ученици и сподвижници, в който ги призовавал да презират земните блага и да пазят святата вяра непорочна.

Предполага се, че канонизацията му е извършена през X в.

В празничния календар на Българската православна църква паметта му се отбелязва на 19 октомври, датата, на която се смята, че са пренесени мощите му от Рила в град Средец (София). На 18 август се почита успението му, когато духовният отец се преселва в небесния свят, а на 1 юли се празнува връщането на нетленното му тяло от Търново в Рилския манастир, където е положено и понастоящем.

През 2026 г. се навършват 1150 г. от рождението и 1080 г. от смъртта на светеца.

In the Bulgarian Orthodox tradition, Saint Ivan of Rila the Wonderworker is revered as the spiritual father, guide and heavenly protector of the Bulgarian people.

He was born around 876 in the village of Skrino, the Osogovo Mountains. It is believed that he received his education and embraced the monastic life at the Monastery of St Demetrius, below the Ruen peak. He later left the Monastery and withdrew into solitude, dedicating himself to fasting and prayer. As a hermit, St Ivan lived in several remote places before reaching the Rila Mountains, where he settled for the remainder of his life. There he founded the Rila Monastery: a sacred sanctuary and enduring stronghold of Orthodox faith and Bulgarian identity to this day.

Hagiographic literature (the lives of the saints) and liturgical sources recount the numerous acts of piety and miracles through which the monk became renowned during his lifetime, both in Bulgaria and beyond its borders. His fame reached Tsar Petar I, who sought to meet him. In profound humility, the hermit bowed from afar and declined the gold offered by the Tsar.

On 18 August 946, at the age of seventy, the venerable elder reposed in the Lord, leaving behind a written testament for his disciples and fellow ascetics to reject worldly riches and safeguard the holy faith in its purity.

His canonisation is believed to have taken place in the 10th century.

In the liturgical calendar of the Bulgarian Orthodox Church, St Ivan's feast day is celebrated on 19 October, the date traditionally marking translation of his relics from Rila to the city of Sredets (present-day Sofia). On 18 August, the Church commemorates his Dormition, when the spiritual father departed this world for the heavenly kingdom, and on 1 July – the return of his holy relics from Tarnovo back to the Rila Monastery, where they remain to this day.

The year 2026 marks the 1150th anniversary of the Saint's birth and the 1080th anniversary of his blessed repose.